

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 20.12.2017
COM(2017) 808 final

Препоръка за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Кралство Мароко относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и мароканските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕПОРЪКАТА

В глобализирания свят, където тежката престъпност и тероризмът имат все по-често транснационално и поливалентно измерение, правоприлагащите органи следва да могат пълноценно да си сътрудничат с външни партньори, за да гарантират сигурността на гражданите. Поради това Европол следва да може да обменя лични данни с правоприлагащите органи на трети държави, доколкото това е необходимо за изпълнението на неговите задачи.

След влизането в сила на Регламент 2016/794 на 1 май 2017 г.¹ и съгласно Договора Комисията отговаря за воденето на преговори от името на Съюза с цел сключване на международни споразумения с трети държави за обмен на лични данни с Европол. Доколкото е необходимо за изпълнението на неговите задачи, Европол може да установява и поддържа отношения на сътрудничество с външни партньори чрез работни и административни договорености, които не могат сами по себе си да бъдат правно основание за обмен на лични данни.

Като се имат предвид политическата стратегия, очертана в Европейската програма за сигурност², заключенията на Съвета³ и Глобалната стратегия⁴, както и оперативните нужди на правоприлагащите органи в целия ЕС и потенциалните ползи от по-тясното сътрудничество в тази област, Комисията смята за необходимо да започне в най-скоро време преговори с осемте държави, посочени в Единадесетия доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност⁵.

Комисията направи оценка на приоритетните държави, като взе предвид оперативните нужди на Европол. В Стратегията на Европол за периода 2016—2020 г. като приоритет за засилени партньорства е посочен Средиземноморският регион⁶. Във Външната стратегия на Европол за периода 2017—2020 г. също се подчертава необходимостта от по-тясно сътрудничество между Европол и Близкия изток/Северна Африка (БИСА) поради настоящата терористична заплаха и предизвикателствата, свързани с миграцията⁷.

Европол няма сключени споразумения с нито една държава в този регион.

Настоящата препоръка се отнася конкретно до преговорите с Мароко, макар че сътрудничеството с всяка държава от БИСА трябва да се разглежда в контекста на региона като цяло. Нестабилността на региона в сегашния момент, и по-специално ситуацията в Сирия, представлява значима дългосрочна заплаха за ЕС, на която трябва да се противодейства незабавно. Това се отнася както за ефективната борба с тероризма и свързаната с него организирана престъпност⁸, така и за свързаните с миграцията

¹ Регламент (ЕС) 2016/794 от 11 май 2016 г. (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

² COM(2015) 185 final.

³ Документ № 10384/17 на Съвета от 19 юни 2017 г.

⁴ *Обща визия, общи действия: по-силна Европа — глобална стратегия за външната политика и политиката на сигурност на Европейския съюз* <http://europa.eu/globalstrategy/en>

⁵ COM(2017) 608 final.

⁶ Стратегия на Европол за периода 2016—2020 г., приета от управителния съвет на Европол на 1 декември 2015 г., <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/europol-strategy-2016-2020>

⁷ Външна стратегия на Европол за периода 2017—2020 г., приета от управителния съвет на Европол на 13 декември 2016 г., EDOC#865852v3.

⁸ Според Европол престъпленията, свързани с организираната престъпност в региона, включват незаконен трафик на огнестрелни оръжия, трафик на наркотици, финансови престъпления, включително изпиране на пари, и престъпления в кибернетичното пространство.

предизвикателства, като например подпомагането на незаконната миграция и трафика на хора. Сътрудничеството с местните правоприлагащи органи е от решаващо значение за справянето с тези предизвикателства.

Въз основа на техническите диалози за определяне на общи действия за подобряване на обмена на информация и съвместните оперативни действия за правоприлагане ЕС вече е съгласувал с Мароко списък с действия за засилване на сътрудничеството между съответните правоприлагащи служби в ЕС и държавите от Близкия изток и Северна Африка, за осигуряване на помощ за изграждане на капацитет по линия на съответните регионални и/или двустранни програми и за разработване на оперативни действия в съответствие със съвместно съгласувана рамка⁹. Това обаче не включва предаването на лични данни.

Политически контекст

Дългогодишното партньорство между ЕС и Кралство Мароко е скрепено с редица политически и икономически споразумения. От 2000 г. насам отношенията между ЕС и Мароко бяха белязани от влизането в сила на Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране¹⁰. Мароко се ползва от напредналият статут по линия на европейската политика за съседство от 2008 г. насам. Наред с другото, една от целите е свързана със засилването на диалога и сътрудничеството в областта на политиката и сигурността.

Политическите взаимоотношения с Мароко, в това число и разговорите по въпросите на сигурността и борбата с тероризма, бяха прекратени с оглед на решението на Общия съд от декември 2015 г.¹¹ След обжалването пред Съда¹² обаче бяха проведени няколко политически обсъждания, съсредоточени най-вече върху начините за преодоляване на правните последици от решението за двустранните отношения между ЕС и Мароко. Мароко неформално заяви, че отдава голямо значение на сътрудничеството с ЕС в областта на сигурността. Мароко бе първата сред държавите от Близкия изток и Северна Африка, на която бе дадена възможност за диалог по въпросите на борбата с тероризма, чиято подготовка беше вече в доста напреднала фаза в средата на 2015 г. преди отлагането му.

Мароко е установило тясно двустранно сътрудничество за борба с тероризма с държавите — членки на ЕС, включително Испания и Франция, и редовно разбива терористични мрежи. Мароко е съпредседател на Глобалния форум за борба с тероризма и членува в Световната коалиция срещу Даеш. В страната се намира един от финансираните от ЕС регионални центрове за високи постижения в областта на ХБРЯ.

Оперативни нужди

Въз основа на данните в SOCTA от 2017 г.¹³ и TE-SAT от 2017 г.¹⁴, посочените по-горе дискусии и наред с другото, вътрешните за Европол експертни знания

⁹ Няколко инициативи в тази област са включени в приоритета за огнестрелните оръжия като част от цикъла на политиката на ЕС за борба с организираната и тежката международна престъпност, както и в Съобщението на Комисията до Европейския парламент и Съвета „Изпълнение на Европейската програма за сигурност: план за действие на ЕС относно незаконния трафик и използване на огнестрелни оръжия и взривни вещества“ от 2.12.2015 г., COM(2015) 624 final.

¹⁰ Евро-средиземноморско споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните държави-членки, от една страна, и Кралство Мароко, от друга страна (ОВ L 70, 18.3.2000 г.).

¹¹ Решение на Общия съд от 10 декември 2015 г., Front Polisario/Съвет, T-512/12.

¹² Решение на Съда от 21 декември 2016 г., Council/Front Polisario, C-104/16.

¹³ <https://www.europol.europa.eu/socta/2017>

¹⁴ <https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/tesat2017.pdf>

сътрудничеството с Мароко е необходимо най-вече за да се противодейства на следните престъпни явления:

Тероризмът представлява сериозна заплаха за Мароко и ЕС, които бяха подложени на терористични нападения. Освен за подобряване на представата за заплахата и на откриването на нови тенденции по-тясното сътрудничество, включващо обмена на лични данни, е необходимо, за да се противодейства на явлението „чуждестранни бойци терористи“ (в това число заподозрени с двойно гражданство или законно пребиваващи в ЕС и Мароко), както и за ефективното откриване, предотвратяване и наказателно преследване на пътуванията с цел тероризъм, терористичните злоупотреби с интернет, финансирането на тероризма и връзката с организираната престъпност.

Трафик на огнестрелни оръжия: сегашната нестабилност в региона на Близкия изток/Северна Африка, и по-специално конфликтите в Либия, води до значително увеличаване на трафика на огнестрелни оръжия в този регион. Това е заплаха за сигурността както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Мароко е ключов партньор с оглед на намаляването на потока от незаконни огнестрелни оръжия към съседните му държави и предотвратяването на незаконния трафик към ЕС чрез кораби контейнеровози, фериботи и по-малки плавателни съдове, пресичащи Средиземно море.

Свързани с миграцията предизвикателства: Мароко продължава да бъде важен партньор за ЕС в развиващото се сътрудничество за предотвратяване на незаконната миграция към ЕС, която в последно време се увеличава. Мароко е не само държава — източник на незаконна миграция, но също и важен миграционен маршрут за гражданите на африканските държави на юг от Сахара. Документните измами и контрабандата на мигранти са изтъкнати като основни рискове в изготвения от Европейската гранична и брегова охрана доклад за анализ на риска за 2017 г.

Трафик на наркотици: регионът на Близкия изток/Северна Африка (БИСА) е основен източник, транзитна точка и потребител на незаконни наркотици. Регионът влияе на и е отрицателно повлиян от злоупотребата с незаконни вещества и производството им, тъй като на север е налична стабилна клиентела, на юг се намира контрабандният маршрут през Сахел, а от изток на запад го пресича маршрутът на хероина. Мароко е основен производител на канабис и основен източник на продукти от канабис, влизащи на пазара в ЕС. Производството на синтетични наркотици от лекарства също представлява проблем.

През 2016 г. по линия на финансираната от ЕС програма „Пътят на кокаина“ (компонент AIRCOP — проект за комуникация между летищата) в Мароко беше учредена като правоприлагащ орган съвместна специална група за възпиране на трафика на наркотици през летищата.

Киберпрестъпност: Мароко бележи напредък в справянето със заплахите от престъпления в кибернетичното пространство благодарение на факта, че е приоритетна държава в програмите на ЕС и Съвета на Европа за изграждане на капацитет за борба с киберпрестъпността, включително в сферата на сексуалната експлоатация на деца и пътуващите извършители на сексуални престъпления срещу деца. С развитието на капацитета на Мароко за сътрудничество вероятно ще се увеличи необходимостта от обмен на информация с цел справяне с транснационалните заплахи в областта на киберпрестъпността и сексуалната експлоатация на деца.

2. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕПОРЪКАТА

С Регламент (ЕС) 2016/794 относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) се установява правната уредба на тази агенция, и по-специално нейните цели, задачи и материална компетентност, гаранциите за защита на данните и начините за сътрудничество с външни партньори.

Настоящата препоръка е в съответствие с разпоредбите на Регламента за Европол.

Целта на настоящата препоръка е Съветът да упълномощи Комисията да води преговорите за бъдещото споразумение от името на ЕС. Правното основание Съветът да разреши започването на преговорите е член 218, параграфи 3 и 4 от ДФЕС.

В съответствие с член 218 от Договора за функционирането на Европейския съюз Комисията е определена за преговарящ за Съюза за сключването на споразумение между Европейския съюз и Мароко относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и мароканските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма.

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Кралство Мароко относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и мароканските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 218, параграфи 3 и 4 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета¹⁵ бе приет на 11 май 2016 г. и се прилага от 1 май 2017 г.
- (2) С посочения регламент, и по-специално с член 25 от него, се установяват правилата за предаване на лични данни от Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) на трети държави и международни организации. Европол може да предава лични данни на орган на трета държава въз основа на международно споразумение, сключено между Съюза и тази трета държава съгласно член 218 от ДФЕС, което предоставя достатъчни гаранции по отношение на защитата на личния живот и на основните права и свободи на физическите лица.
- (3) Следва да започнат преговори с цел сключването на такова споразумение между Европейския съюз и Кралство Мароко.
- (4) Споразумението следва да зачита основните права и да спазва принципите, признати от Хартата на основните права на Европейския съюз, а именно правото на личен и семеен живот, признато в член 7 от Хартата, правото на защита на личните данни, признато в член 8 от Хартата, и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, признато в член 47 от Хартата. Споразумението следва да се прилага в съответствие с тези права и принципи,

¹⁵ Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Комисията се упълномощава да договори, от името на Съюза, споразумение между Европейския съюз и Кралство Мароко относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и мароканските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма.

Член 2

Указанията за водене на преговорите са посочени в приложението.

Член 3

Преговорите се водят в консултация с [наименование на специалния комитет — добавя се от Съвета].

Член 4

Адресат на настоящото решение е Комисията.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*